

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juříčkové v právní věci žalobkyně: **nprap. Bc. M. K.**, zastoupené Mgr. Alicí Hejzlarovou, LL.M., MBA, advokátkou, sídlem Žitná 1575/49, Praha 1, proti žalovanému: **Policejní prezident Policie ČR**, sídlem Strojnická 27, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2016, č. j. PPR-21390-6/ČJ-2016-990131, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2021, č. j. 8 Ad 27/2016 - 85 ,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Rozhodnutím ředitele Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, Policie České republiky ze dne 23. 6. 2016 byla žalobkyně podle § 189 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, uznána vinnou ze spáchání jednání, které má znaky přestupku podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, neboť úmyslně hrubě narušila

občanské soužití jiným hrubým jednáním podle § 51 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru; za to jí byl uložen kázeňský trest odnětí služební hodnosti vrchní inspektorka.

[2] Žalobkyně rozhodnutí správního orgánu I. stupně napadla odvoláním. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 6. 10. 2016 změnil výrok rozhodnutí správního orgánu I. stupně obsahující skutkovou větu tak, že: „žalobkyně se uznává vinnou ze spáchání jednání, které má znaky přestupku podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, kterého se dopustila tím, že se dne 11. 10. 2015 ve společných prostorách bytového domu č. p. X v obci R., okres D., a v jeho okolí dopustila hrubých neslušností, které spočívaly v nevyprovokovaném verbálním napadání nájemníků uvedeného domu a vyhrožování z pozice příslušnice PČR, když bez zjevného důvodu či provokace verbálně napadla M. R., který hleděl z okna svého bytu, slovy „zalez, ty starej čuráku“, J. M. slovy „zalez, ty píčo, co čumíš“ a dalšími přesně nezjištěnými hrubě vulgárními výrazy V. J. za přítomnosti nezletilých dětí, přičemž tyto projevy opětovně doprovázela hlasitým křikem a vyhrožováním, kterým veřejně a hlasitým projevem všechny přítomné upozorňovala na svou příslušnost k Policii České republiky. Dále se před příjezdem hlídky obvodního oddělení PČR Krásná Lípa převlékla do části služebně pracovního stejnokroje vzor 92 (černé tričko s nápisem POLICIE), čímž ve spojení s ústním projevem upozornila na svoji příslušnost k Policii České republiky a úmyslně ve formě přímého úmyslu podle § 4 odst. 2 písm. a) zákona o přestupcích hrubě narušila občanské soužití jiným hrubým jednáním a jednala v rozporu s § 45 odst. 1 písm. i) zákona o služebním poměru, který stanoví povinnost příslušníka PČR chovat se i v době mimo službu tak, aby svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru v rozporu se závazným pokynem policejního prezidenta číslo 181/2006, kterým se stanoví základní pravidla chování služebního jednání a služební zdvořilosti PČR a rozkazem policejního prezidenta číslo 154/2011 o profesní etice PČR.“ V ostatním, včetně výroku o odnětí služební hodnosti vrchní inspektorka, bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrzeno.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou.

[4] Městský soud se neztotožnil s námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Odkázal mj. na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011 - 68, z něž vyplývá, že obecný požadavek na souladnost přestupkového řízení s limity ústavněprávními a mezinárodními neopravňuje k tomu, aby u ustanovení upravujících procesní náležitosti přestupkového řízení byl použit takový výklad, který by fakticky bránil efektivnímu postupu. Městský soud se ztotožnil s dílčím závěrem žalovaného, že pro osvětlení vzájemných vztahů jsou dostačující provedené výslechy. Městský soud shrnul, že argumentace žalovaného splňuje požadavky kladené právní úpravou a judikaturou na zjištění skutkového stavu a řádné odůvodnění neprovedení dalších důkazů.

[5] Městský soud uvedl, že výrazy, které žalobkyně užíla, jsou natolik vulgární, že jsou způsobilé narušit občanské soužití v intenzitě naplňující skutkovou podstatu přestupku podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.

[6] Argumentaci, že žalobkyně jednala v nutné obraně a stavu silného rozrušení, městský soud stejně jako žalovaný neakceptoval. O okolnost vylučující protiprávnost v žádném případě nešlo; skutečnost, že atmosféra v domě byla dlouhodobě konfliktní, nelze označit za trvajíc či hrozící útok na zákonem chráněný zájem. Ani pokud

pokračování

by městský soud přistoupil na obhajobu, že se žalobkyně „bránila“ verbálnímu napadání ze strany sousedů, tato okolnost by nevylučovala protiprávnost jednání.

[7] Důvodnou městský soud neshledal ani námitku nepřiměřenosti uloženého trestu. Jednání žalobkyně bylo v rozporu s požadavky kladenými na příslušníka policie, žalobkyně svým jednáním dobrou pověst bezpečnostního sboru jednoznačně ohrozila a uložený trest odnětí hodnosti vrchní inspektorky je v souladu s § 186 odst. 8 zákona o služebním poměru.

[8] Z uvedených důvodů městský soud neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[9] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost dle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[10] Stěžovatelka namítá, že nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav. Žalovaný dle stěžovatelky vycházel pouze z důkazů svědčících v její neprospěch. Žalovaný nevyhověl stěžovatelčiným návrhům na výslech svědků, kteří byli incidentu přítomni. Zasáhl tak do práva na spravedlivý proces. Neprovedení navržených důkazů žalovaný v rozhodnutí řádně neodůvodnil. Svědecké výslechy stěžovatelka navrhovala za účelem prokázání, že ostatní svědci jsou vůči stěžovateli podjatí a že jejich popis událostí není pravdivý, jedná se o osoby motivované snahou stěžovatelku poškodit.

[11] Správní orgány ani městský soud se nevypořádaly s námitkou, že osoby, které byly vyslechnuty, jsou v příbuzenském vztahu s jejím partnerem R. H. a stěžovatelku měly v nelibosti.

[12] Podle stěžovatelky nebylo prokázáno, že vyhrožovala obyvatelům domu z pozice příslušnice Policie České republiky. Namítala rovněž, že se nedopustila natolik hrubého jednání, aby byly naplněny znaky přestupku dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.

[13] Stěžovatelka zopakovala námitku, že z její strany šlo o nutnou obranu.

[14] Stěžovatelka dále zdůraznila důležitost výslechu svědka pana M. B., který byl incidentu přítomen. Výslech pana B. byl nezbytný k prokázání podjatosti paní Š. vůči stěžovateli. Paní Š. měla s partnerem stěžovatelky a se stěžovatelkou velice negativní vztah. Pan B. „může dosvědčit, že stěžovatelka na nikoho nepokřikovala a nikdo nevylezl z oken kvůli hluku.“ Vyslechnutí „svědci vylezli až po telefonátu paní Š., která je všechny obvolala“. Dále stěžovatelka zdůraznila důležitost místního šetření, které by prokázalo, že stěžovatelka ze své polohy nemohla v době incidentu vidět do bytu pana R. a nemohla identifikovat, že v bytě se nalézají nezletilé děti. Dále stěžovatelka uvedla, že do trička s nápisem POLICIE se nemohla převléct, protože takové tričko nemá. Příslušníci kriminální policie takové tričko nedostávají. Naposledy takové tričko měla, když vážila o 30 kg méně, už by je neoblékla. Poukázala rovněž na rozpor ve výpovědích, nemohla být přítomna ve vnějších prostorách objektu, pokud se šla do domu převléci. Svou příslušnost k Policii ČR stěžovatelka nijak nezdůrazňovala; pokud by tak chtěla učinit, použila by služební průkaz.

[15] Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc vrátil mu k dalšímu řízení.

[16] **Žalovaný** ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje s rozsudkem městského soudu.

[17] K námitce nedostatečně zjištěného skutkového stavu a neprovedení výsledků svědků navržených stěžovatelkou žalovaný uvedl, že z důkazního návrhu stěžovatelky jednoznačně vyplynulo, že účelem provedení výsledků dalších svědků mělo být popsání atmosféry a mezilidských vztahů v domě. Žalovaný zdůraznil, že atmosféra v domě a nevraživost vůči stěžovateli nemá exkulpační povahu. Ani vyhrocené vztahy v domě neopravňují stěžovatelku k vulgaritám a výhrůžkám. Policista musí být schopen i v rozčilení kontrolovat své jednání, tím spíše, je-li ostatním osobám známo, že jde o policistu. Žalovaný uvedl, že vzal v potaz příbuzenské vztahy pana R. H. a vyslechnutých svědků. Tato skutečnost však nic nezměnila na posouzení důkazních návrhů dalšími svědeckými výslechy jako nadbytečných.

[18] Žalovaný dále uvedl, že vyhrožování z pozice policistky bylo prokázáno výslechy svědků. S tvrzením, že jednání stěžovatelky nemělo potřebnou intenzitu, žalovaný nesouhlasil.

[19] Žalovaný vyjádřil názor, že skutkový stav byl zjištěn bez důvodných pochybností a byl řádně podložen shromážděným spisovým materiálem. Stěžovatelka ani nepopírá, že sousedům vulgárně nadávala, pouze argumentuje, že nadávky nepřekročily hranici nevhodnosti, případně že jednala v nutné obraně.

[20] Žalovaný dále zdůraznil, že stěžovatelka opakuje stěžejní námitky ze správní žaloby, přičemž některé z námitek účelově doplnila novými argumenty.

[21] Na závěr žalovaný uvedl, že se nejedná o první podobný přestupek stěžovatelky. Uložení kázeňského trestu odnětí služební hodnosti, jehož důsledkem je propuštění ze služebního poměru, bylo zcela na místě.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[22] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[23] Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že **kasační stížnost není důvodná**.

[24] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, který se v řízení dle § 189 zákona o služebním poměru subsidiárně použije, je správní orgán povinen zjistit *stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti*. Podle § 50 odst. 3 věty druhé správního řádu platí, že *v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena*.

pokračování

[25] Služebního funkcionáře tedy v řízení podle § 189 zákona o služebním poměru tíží vyšetřovací povinnost. Tato vyšetřovací povinnost správního orgánu nicméně není bezbřehá a nemůže být vyžadována v absolutním či absurdním rozsahu. Své meze nalézají zejména v konfrontaci se zásadou hospodárnosti řízení. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zdůrazňuje, že interpretace omezujících pravidel procesu ve správním trestání nemůže být natolik extenzivní, aby ve svých důsledcích znemožnila účinný postih za protiprávní jednání (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011 - 68). Touto optikou na výklad procesních pravidel nahlíží i Ústavní soud (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 23. 11. 1999, sp. zn. Pl. ÚS 28/98, N 161/16 SbNU 185; č. 2/2000 Sb.). Jak správně s odkazem na prejudikaturu připomenul městský soud, že zásady materiální pravdy ani zásady vyšetřovací nevyplývá povinnost správního orgánu provést všechny navržené důkazy. Na to výslovně pamatuje i § 52 správního řádu.

[26] Ve správním řízení byly provedeny výslechy sedmi svědků. Z výpovědí šesti svědků (M. Š., V. J., A. Š., J. M., V. Ž. a M. R.) shodně vyplynulo, že stěžovatelka jednala s obyvateli domu výrazně arogantně, obyvatele domu nevybízavě a velmi hrubě verbálně napadala a vyhrožovala jim, přičemž dávala najevo svou příslušnost k Policii ČR. Nejvyšší správní soud nepovažuje za nezbytné rekapitulovat citace ze záznamů o výsleších svědků. Ilustrativní citace jsou obsaženy v rozhodnutí žalovaného i rozsudku městského soudu. Ohledně podstatných okolností se výpovědi uvedených svědků shodují. Svědek R. H., jenž byl vyslechnut na návrh stěžovatelky, sice popisoval skutkový děj odlišně než ostatní svědci, ani jeho výpověď však nezvrátila rozhodné okolnosti skutku, jež je stěžovatelce kladen za vinu a které jsou popisovány ostatními svědky. Rovněž stěžovatelka ve své výpovědi popisovala relevantní skutkový děj odlišně, není však výjimečné, že účastník řízení, jemuž hrozí negativní následek, vnímá či popisuje skutkový stav v jemnějších obrysech. Nejvyšší správní soud je na základě podkladů obsažených ve spise přesvědčen, že z nich pro rozhodnutí podstatné skutkové okolnosti v souhrnu vyplynuly a popis skutkového děje ve výroku rozhodnutí žalovaného jim odpovídá. Nešlo o situaci, kdy by správní orgán rozhodoval na základě pouhého dojmu či domněnky, podstatná skutková zjištění jsou provedeným dokazováním dostatečně podložena. Nejvyšší správní soud se shoduje s posouzením žalovaného a městského soudu, že provádění svědeckých výslechů dalších svědků a místního šetření by bylo pro zjištění relevantních skutkových okolností za této situace nadbytečné.

[27] Nejvyšší správní soud ve správním spise ověřil, že dostatečně byla prokázána také skutečnost, že stěžovatelka dávala zřetelně najevo, že je příslušnicí Policie ČR, včetně toho, že před přivolanou policejní hlídkou vystupovala v tričku s nápisem POLICIE. Nová argumentace stěžovatelky, že nedisponuje služebním tričkem v padnoucí velikosti, je v řízení o kasační stížnosti ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustná, neboť nemá podklad v žalobě.

[28] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že skutková verze, k níž se správní orgán ve svém rozhodnutí přiklonil, byla zjištěna tak, že o ní nejsou rozumné pochybnosti. Procesní odpovědnost za zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, v rozsahu, který je nezbytný pro soulad rozhodnutí s požadavky dle § 2 správního řádu, nese správní orgán. Je-li relevantní skutkový stav zjištěn dostatečně a bez rozumných pochybností, správní orgán není povinen provádět další důkazy, a to ani v situaci, kdy další dokazování účastník řízení navrhuje. Skutečnost, že správní orgán

neuvěřil verzi skutkového děje tvrzené účastníkem řízení, jemuž hrozí negativní následek, skutečnost, že účastník řízení subjektivně nesouhlasí se zjištěným skutkovým stavem, ani rozdílné nahlížení na okruh rozhodných skutkových okolností nečiní sama o sobě provedené dokazování nedostatečným. V odůvodnění rozhodnutí však správní orgán musí přezkoumatelně vysvětlit, na základě jakých úvah dospěl k přesvědčení, že relevantní skutkový stav je zjištěn dostatečně a další dokazování je nadbytečné.

[29] I této povinnosti žalovaný dostal. Nejvyšší správní soud se shoduje s městským soudem, že žalovaný srozumitelně a dostatečně odůvodnil, proč nevyhověl všem důkazní návrhům stěžovatelky. Z návrhu stěžovatelky i odvolací argumentace jednoznačně vyplynulo, že výslechy dalších svědků měly prokázat neúnosné vztahy a konfliktní atmosféru v bytovém domě. Nejvyšší správní soud se shoduje s žalovaným i s městským soudem, že vzájemná animozita byla z již provedeného dokazování zřejmá a další dokazování by k tomuto skutkovému aspektu nic podstatného nepřineslo. Nejvyšší správní soud přisvědčuje i závěru, že ani vyhrocené vztahy či konfliktní atmosféra stěžovatelku nezavazují odpovědnosti za skutek, který má znaky přestupku dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.

[30] Skutečnost, že někteří vyslechnutí svědci jsou v příbuzenském poměru k partnerovi stěžovatelky panu R. H., sice není výslovně reflektována v rozhodnutí žalovaného, ve spise však je zřetelně zachycena (např. záznam o výslechu svědka V. Ž., č. l. 97 správního spisu, záznam o výslechu svědka R. H., č. l. 139 správního spisu). Jak správně uvedl žalovaný ve svém vyjádření, skutečnost, že někteří z vyslechnutých svědků jsou v příbuzenském poměru k partnerovi stěžovatelky, svědecké výpovědi bez dalšího nediskvalifikuje. Nadto šlo o příbuzenské vztahy vzdálené. Nebylo tedy nezbytné se touto okolností v rozhodnutí explicitně zabývat.

[31] Rovněž s námitkou stěžovatelky, že její jednání nedosahovalo dostatečné intenzity hrubosti, se žalovaný i městský soud dostatečně vypořádali (str. 6 rozhodnutí žalovaného, odst. 60 - 65 rozsudku městského soudu). Nejvyšší správní soud s jejich posouzením souhlasí. Výrazy, které stěžovatelka použila, Akademický slovník současného jazyka českého označuje za silně vulgární, tabuizované lexikální jednotky. Hrubější výrazy snad český jazyk ani nezná. Námitka stěžovatelky není důvodná.

[32] Konečně Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení námitky, že stěžovatelka jednala v nutné obraně. I na tuto námitku stěžovatelce již odpověděli žalovaný i městský soud (str. 6 rozhodnutí žalovaného, odst. 80 rozsudku městského soudu). Nutná obrana jako okolnost vylučující protiprávnost předpokládá existenci bezprostředně hrozícího nebo trvajícího útoku na právem chráněné zájmy. Jak správně uvedl městský soud, takovému útoku stěžovatelka nečelila. I za situace, že by stěžovatelka čelila ze strany sousedů hrubým urážkám, nelze akceptovat argument nutné obrany, neboť stěžovatelka nabyla s to svým verbálním projevem odvrátit takový útok a oplácení nutnou obranu není. Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem žalovaného, že je nepřípustné, aby se příslušnice Policie ČR takto hrubě vyjadřovala bez ohledu na to, zda vulgární nadávku použila jako první nebo ji opětovala.

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[33] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, pročez ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[34] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto soud rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2022

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu